

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iana Catlabuga împotriva Primarului satului Visoca, raionul Soroca, Grigorii Pleșca, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Soroca cu privire la obligarea eliberării planului bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată,

și cererea reconvențională depusă de Primarul satului Visoca, raionul Soroca, Grigorii Pleșca împotriva Ianei Catlabuga cu privire la declararea nulă a titlului de confirmare a dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 29 august 2017 Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului s. Visoca, r.Soroca, Grigorii Pleșca, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Soroca cu privire la obligarea eliberării planului bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a menționat că, reclamanta s-a născut și a crescut în s. Visoca, r. Soroca, însă după studii a plecat în Federația Rusă, unde locuiește până în prezent.

A specificat că bunul reclamantei Constantin Catlabuga a decedat la XXXXX, lăsându-i ca moștenire averea sa, fapt confirmat prin certificatul de moștenitor legal nr.1450 din 23 aprilie 1996, în care este inclusă și cota de teren cu suprafața de 1,20 ha cu bonitatea de 78 de grade din s. XXXXX.

Reclamanta a indicat că dorind să vândă cota de teren, i-a eliberat mamei sale Svetlana Petliovannaia procură.

Astfel, mama reclamantei s-a adresat Oficiului Cadastral Teritorial Soroca, ÎS „Cadastru” referitor la înregistrarea bunului imobil, în baza certificatului de moștenitor legal, iar prin răspunsul din 24 iulie 2017 a fost informată că este necesar de anexat la cerere planul bunului imobil, chestiune ce urmează a fi soluționată de administrația publică locală.

În acest sens, mama Svetlana Petliovannaia s-a adresat Primarului și Consiliului local s. Visoca, r. Soroca, iar prin răspunsurile primite la 31 iulie 2017 a fost informată că planul bunului imobil se eliberează conform legislației în vigoare de către Oficiul Cadastral Teritorial Soroca.

A solicitat obligarea eliberării planului bunului imobil cotei de teren cu suprafața de 1,20 ha cu bonitatea de 78 de grade ce i-a aparținut lui Constantin Catlabuga în scopul înregistrării dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul ședinței de judecată din 01 noiembrie 2018 Primarul s. Visoca, r. Soroca, Grigorii Pleșca reprezentat de avocatul Victor Felișcan a depus cerere reconvențională împotriva Ianei Catlabuga cu privire la declararea nulă a titlului de confirmare a dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii a indicat că Primăria s. Visoca, r. Soroca nu a cunoscut despre existența titlului nr.1525 emis de Primarul Ion Cojocarul la 14 aprilie 1994, deoarece acesta era ținut în original de către titular.

A menționat că titlul dat nu conține sigiliul și ștampila autorității care a emis actul, fiind neglijate elementele constitutive ale actului emis de autoritate publică, fapt ce duce la sancțiunea nulității acestuia.

A solicitat anularea titlului nr. 1525 ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren echivalent, eliberată lui Constantin Catlabuga la 14 aprilie 1994 de către Primarul Ion Cojocarul.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, acțiunea depusă de Iana Catlabuga, cât și acțiunea reconvențională depusă de Primarul s. Visoca, r. Soroca, Grigorii Pleșca s-au respins ca neîntemeiate.

La 09 ianuarie 2019 Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătorei Soroca, sediul Central.

La 07 iunie 2019 Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu a declarat recurs împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, menționând că prin acestea i-a fost încălcat dreptul la proprietate.

Astfel a specificat că art.14 din Codul funciar prevede expres că terenurile dobândite în proprietate privată se transmit prin moștenire în modul prevăzut de legislația în vigoare, iar conform art. 20 al aceluiași cod, documentul ce confirmă dreptul deținătorului de teren este certificatul de moștenitor, deținut de recurentă.

Totodată faptul că terenul respectiv nu a fost atribuit în natură bunelului recurenteii la timpul convenit nu-i poate fi imputat recurenteii, dânsa urmând să înregistreze certificatul de moștenitor, dar nu titlul pe care nu-l deține.

La 05 august 2019 Primăria s. Visoca, r. Soroca, reprezentată de avocatul Victor Felișcan a depus referință, prin care a solicitat considerarea recursului declarat de Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 21 martie 2019.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost expediată părților la data de 09 aprilie 2019, fiind recepționată de către reprezentantul recurenteii, avocatul Igor Grosu la 12 aprilie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.159).

Astfel, recursul declarat la data de 07 iunie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de către Iana Catlabuga, reprezentat de avocatul Igor Grosu și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art.118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art.130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Materialele cauzei atestă că Iana Catlabuga înaintând cerere de chemare în judecată împotriva Primarului s. Visoca, r. Soroca, Grigorii Pleșca, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Soroca a solicitat obligarea eliberării planului bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată, iar Primarul s. Visoca, r. Soroca depunând cerere reconvențională împotriva Ianei Catlabuga a solicitat declararea nulă a titlului de confirmare a dreptului de proprietate.

Fiind investită cu judecarea acțiunilor în cauză, a ajuns la concluzia netemeinicie și respingerii acestora.

Judecând apelul declarat de Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu, instanța de apel l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții de Supreme de Justiție, studiind materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către

instanțele ierarhic inferioare este una corectă rezultând din următoarele considerente.

Din actele cauzei rezultă că Iana Catlabuga a devenit moștenitor legal în urma decesului lui Constantin Catlabuga la XXXXX, fapt confirmat prin certificatul de moștenitor legal nr.1450 din 23 aprilie 1996, în patrimoniul succesoral fiind inclusă și cota de teren cu suprafața de 1,20 ha cu bonitatea de 78 grade din s. XXXXX.

Conform titlului nr.1525, prin decizia comunei Visoca nr.7 din 06 septembrie 1993, lui Constantin Catlabuga i-a fost confirmat dreptul de proprietate asupra cotei de teren, echivalent în mărime de 1,20 ha.

Totodată, prin adeverința din aprilie 1996, eliberată de Primăria s. Visoca, r. Dondușeni se atestă că Constantin Catlabuga, decedat la XXXXX dispunea de dreptul asupra cotei de pământ de 1,20 ha cu bonitatea de 78 grade și era inclus în lista oficială sub nr. 1524.

De asemenea, materialele cauzei atestă că Svetlana Petliovannaia, reprezentanta Ianei Catlabuga prin procură s-a adresat Oficiul Cadastral Teritorial Soroca referitor la înregistrarea bunului imobil în baza certificatului de moștenitor legal, însă prin răspunsul din 24 iunie 2017, al Oficiului Cadastral Teritorial Soroca i-a fost comunicată imposibilitatea efectuării înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, deoarece nu au fost prezentate informațiile necesare referitor la numărul cadastral și adresa bunului, precum și planul bunului imobil, fiindu-i totodată recomandată adresarea către administrația publică locală.

Prin răspunsul Primarului s. Visoca, r. Soroca din 26 iulie 2017 i-a fost comunicat Ianei Catlabuga că conform legislației în vigoare, planul bunului imobil, urmează a fi eliberat de Oficiul Cadastral Teritorial, iar după eliberarea certificatului de moștenitor, actele urmau a fi prezentate în termenul prevăzut de legislația în vigoare. În caz că au fost omise erori, era necesar de a fi înaintate la Comisia de privatizare pentru examinare.

Conform art. 320 alin. (3) Cod civil (în vigoare la data de referință) în cazurile prevăzute de lege, proprietatea se poate dobîndi prin efectul unui act administrativ.

În temeiul art. 20 din Codul funciar, documentele ce confirmă drepturile deținătorilor de teren sînt: titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de autoritățile administrației publice locale în cazul atribuirii de către acestea a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sau de către Agenția Proprietății Publice în cazul atribuirii de către stat a terenurilor proprietate publică a statului, certificatul de moștenire, contractul de vînzare-cumpărare, contractul de donație, contractul de schimb, contractul de arendă și altele. Drepturile de proprietate și alte drepturi patrimoniale asupra terenului se înregistrează în conformitate cu legislația.

Conform art. 13 al aceluiași cod, primăria, în baza propunerii comisiei funciare și ținînd cont de dorința proprietarilor cotelor de teren echivalent, va lua o decizie de atribuire a terenurilor cu un număr egal de grade-hectare sau a terenurilor cu suprafața egală fără a lua în considerare bonitatea solului sau a terenurilor cu suprafața egală, dar luînd în considerare bonitatea medie a solului cîmpului respectiv. Primăria satului (comunei) sau orașului eliberează titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru fiecare teren, înregistrează proprietarii terenurilor în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri și, la cererea deținătorului de teren, stabilește hotarele terenului în natură (pe loc).

Prin prisma prevederilor art. II alin. (1) și (3) al Legii nr.173-XIV din 22 octombrie

1998 pentru modificarea și completarea Codului funciar, terenurile cu destinație agricolă rezervate pentru necesitățile dezvoltării sociale a localităților rurale se atribuie în proprietate privată unei persoane din familia în care nici unuia din membri nu i s-a atribuit cota de teren echivalent. Mărimea terenurilor se stabilește de către autoritatea administrației publice locale în baza propunerilor comisiei funciare, în funcție de posibilitățile reale, însă nu poate fi mai mare decât mărimea cotei de teren echivalent calculată pe unitatea administrativ-teritorială respectivă. Toate operațiile de atribuire în proprietate a terenurilor menționate se desfășurează până la 1 mai 1999, ținându-se cont de situația de la 1 ianuarie 1992. Pretențiile ce țin de atribuirea cotelor de teren echivalent vor fi prezentate primăriilor satelor (comunelor) sau orașelor respective până la 1 ianuarie 1999. După expirarea acestui termen, pretențiile nu vor fi examinate.

Raportând normele citate la materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanțele ierarhic inferioare corect au conchis de a respinge acțiunea depusă de Iana Catlabuga, or, prin titlul nr. 1525 defunctului Constantin Catlabuga i-a fost confirmat dreptul de a solicita atribuirea terenului agricol cu suprafața de 1,20 ha, dar nu și dreptul de proprietate asupra acestuia.

Mai mult, în baza titlului menționat, Constantin Catlabuga urma să primească cota de teren echivalent în natură și să-i fie perfectat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în temeiul căruia urma a fi efectuată înregistrarea dreptului de proprietate.

În aceste circumstanțe, nu poate fi reținut argumentul recurente referitor la faptul că neatribuirea terenului respectiv în natură bunului ei la timpul convenit nu-i poate fi imputat recurente, dânsa urmând să înregistreze certificatul de moștenitor, dar nu titlul pe care nu-l deține, deoarece prin certificatul de moștenitor se atestă că Iana Catlabuga a devenit moștenitoarea legală a dreptului lui Constantin Catlabuga și respectiv aceasta urma să prezinte titlul nr. 1525 organului competent pentru atribuirea cotei de teren echivalent în natură și pentru a obține titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, obligație care conform art. II alin. (1) și (3) al Legii nr.173-XIV din 22 octombrie 1998 pentru modificarea și completarea Codului funciar, trebuia a fi executată până la 1 ianuarie 1999.

Astfel, nu poate fi obligată Primăria s. Visoca, r. Soroca să elibereze planul bunului imobil a cotei de teren cu suprafața de 1,20 ha ce i-a aparținut lui Constantin Catlabuga, odată ce ultimul, cât și moștenitorul legal al acestuia, Iana Catlabuga nu au îndeplinit obligațiile rezultate expres din lege.

De asemenea, urmează a fi respins și raționamentul recurente precum că prin decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe i se încalcă dreptul de proprietate, deoarece prima era obligată să se folosească cu bună credință de drepturile sale și să prezinte titlul nr. 1525 organului competent pentru a primi cota de teren echivalent în natură și pentru a-i fi perfectat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în temeiul căruia urma să-i fie efectuată înregistrarea dreptului de proprietate, însă această obligație trebuia a fi executată până la 1 ianuarie 1999, fapt ce nu a fost făcut.

Aici, instanța de recurs menționează că obiectul litigiului în cauza dată nu ține de confirmarea sau infirmarea dreptului de proprietate a recurente/reclamantei, ci constă în obligarea eliberării planului bunului imobil a cotei de teren cu suprafața de 1,20 ha, iar odată ce terenul agricol echivalent nu a fost de fapt atribuit în natură, nu poate fi obligată Primăria s. Visoca, r. Soroca să elibereze un plan a unui bun care nici nu există.

Totodată, instanța de recurs consideră că atât instanța de apel și prima instanță corect au dispus respingerea cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, având în vedere că acțiunea de bază a fost respinsă or, art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

În consecință, Colegiul consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia respingerii apelului declarat de Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu și menținerii hotărârii primei instanțe, reieșind din interpretarea corectă a normelor de drept material și din aprecierea justă a probelor.

În această ordine de idei, Colegiul reține că în cadrul judecării cauzei, instanța de apel a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat prin art.6 CEDO.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea actului de dispoziție contestat corect au verificat și apreciat probele administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și verificarea suplimentară a anumitor dovezi nu este necesară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Iana Catlabuga, reprezentată de avocatul Igor Grosu.

Se menține decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă Iana Catlabuga împotriva Primarului satului Visoca, raionul Soroca, Grigorii Pleșca, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial Soroca cu privire la obligarea eliberării planului bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Galina Stratulat